

AUDIȚIA DE TEXTE LITERARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR

Interesul și gustul pentru lectură este unul dintre cele mai de preț cadouri pe care le putem transmite elevilor noștri. Din acest punct de vedere, am considerat că momentul hotărâtor când declanșăm elevilor interesul și dragostea pentru citit este clasa a II-a. Odată format, gustul pentru lectură nu va mai putea fi oprit, transformându-se în etapele viitoare într-o adevărată pasiune. Rolul învățătorului este de a găsi cele mai bune căi și a celor mai potrivite mijloace pentru a face înțeleasă măiestria artistică a cuvântului la primul contact cu opera literară.

Apelând la audiția de texte literare în lectura profesionistă mai ales în etapa de cunoaștere directă a textului literar, în cadrul lecturii expresive a textului, am ajuns la concluzia că aceasta are marele avantaj de a capta în mai mare măsură interesul și atenția elevilor, obișnuiți „a vedea” și „a auzi” mereu numai de la învățător. Prin contactul direct cu opera literară, audiția devine o invitație discretă la lectură. Contactul nemijlocit cu opera literară este de mare importanță în receptarea textului literar, iar textul scris și cuvântul învățătorului sunt uneori insuficiente pentru o cunoaștere și o înțelegere în profunzime a mesajului artistic.

În cazul audiției, cuvântul ca material de expresie a imaginii literar-artistice rămâne pe prim plan, în receptarea operei literare, valoarea audiției constând dintr-o mai mare solicitare a auzului, și din surpriza noutății. Orice înregistrare pe disc, ca și orice audiție radiofonică, având la bază opera literară, înseamnă o valorificare a puterii de sugestie a cuvântului, a laturii celei mai apropiate de realitatea obiectivă a textului literar respectiv. Audiția este valoroasă, tocmai pentru limbajul specific, cu o mare putere de sugestie, transferând din planul abstract imaginea concretă.

Audiția, prin intermediul unei lecturi de mare calitate artistică, vine în sprijinul învățătorului, talentul artistului mărinind forța de expresie și, implicit, emoția estetică. O interpretare artistică, expresivă, înlocuiește cu succes lectura model a învățătorului, care nu găsește întotdeauna tonul potrivit pentru lectura unor pasteluri de Vasile Alecsandri, George Coșbuc sau pentru „Amintirile din copilărie ale lui Creangă”. Înregistrările sonore au avantajul că aduc în clasă vocea unor mari actori sau a marilor scriitori, stimulând spiritul creator al elevilor, în sensul realizării și de către ei a unor interpretări frumoase, după

modelele audiate. Astfel, audiția stimulează imaginația și creativitatea elevilor, devenind un model de comunicare expresivă;

Valoarea audiției decurge din însăși introducerea unei variații capabile să stârnească și să captiveze interesul elevilor pentru lectură, ceea ce permite dezvoltarea limbajului, care devine mai bogat, mai expresiv și mai nuanțat, putând fi valorificat în contexte diferite.

De aceea, consider că mijloacele didactice audiovizuale nu s-au dezvoltat și perfecționat pentru înlăturarea lecturii, ci ca mijloace complementare, care favorizează limbajul și comunicarea. Rolul învățătorului este de a integra mijloacele audiovizuale în lecțiile de Limba și literatura română tocmai pentru a face lecțiile mai atractive, pentru a le dezvolta elevilor interesul și gustul pentru lectură.

Precizez că prin intermediul audiției se realizează dezvoltarea limbajului elevilor dar și stimularea interesului, a pasiunii, a setei de cunoaștere și a dorinței de studiu. În urma audiției de texte literare, elevii au valorificat noile achiziții ale limbajului lor în diferite contexte de comunicare: compuneri, lucrări artistice-plastice, articole, care au fost expuse pe panourile existente în clasă, pe holul școlii, precum și în revista clasei și în revista școlii. Șezătorile literare, medalioanele literare dedicate unor scriitori, scenetele după opere literare, carnavalul personajelor din povești, sunt activități educative care s-au dovedit a fi cadrul de dezvoltare și valorificare a limbajului și comunicării, dar și modalități de stimulare a interesului și gustului pentru lectură a elevilor. Consider aceste activități de valorificare a lecturii experiențe benefice pentru calitatea procesului instructiv-educativ, deoarece prin ele se reflectă performanțele elevilor și în același timp se valorifică talentul, munca și priceperea lor. Ele vorbesc tuturor – elevilor, cadrelor didactice, părinților – despre activitatea literar-artistică care se desfășoară în școală și reprezintă un mesaj: literatura este apreciată și importantă.

Apreciez că aceste activități generează atracție, curiozitate, satisfacții și presupun o nouă relație cadru didactic-elevi. Învățătorul trebuie să fie un bun organizator, îndrumător, moderator, să stimuleze imaginația și creativitatea elevilor care se vor obișnui să recepteze textul literar, să comunice, să învețe și să aplice creator cele învățate.

În activitatea de inițiere în domeniul lecturii nu există rețete; există însă o permanentă descoperire a sufletului copilului. Legat de aceasta, să nu uităm că datorăm creațiilor literare respect și admirație, să avem în vedere că lectura cărții oferă celui care o parcurge, pe lângă satisfacțiile ce le aduce orice fapt inedit, prilejuri unice de reflecție, de meditație, îndeamnă la introspecție, angajează valori formativ-educative, care își pun amprenta pe

întregul comportament al cititorului.

Stă în puterea noastră, a dascălilor, să le cultivăm elevilor dorința de a fi informați, de a dori să știe cât mai mult. Lectura propriu-zisă nu începe decât după ce copilul reușește singur să descifreze, cu ușurință, ideile ascunse în spatele semnelor grafice. Doar atunci, micii școlari, vrăjiți de carte, vor fi purtați de aceasta în universul minunat al cunoașterii. Odată formată, dragostea pentru carte nu se va încheia niciodată, iar cei ce dau curs lecturii cresc constant în înțelepciune, rafinament și noblețe a sufletului, fiind astfel pregătiți pentru a intra în școala mai înaltă, în care creșterea va continua de-a lungul vieții.

prof. înv. primar Cleșiu Tatiana

Școala Gimnazială Turcoaia